

מס יציאה בארה"ב, לא בכל המקרים

הכותב: רו"ח (עו"ד) גדי אלימי - ארצי, חיבה, אלמקייס, כהן פתרונות מיסוי בע"מ
בארה"ב, בדומה למדינות רבות בעולם (לרבות ישראל – סעיף 100א), מונהג "מס יציאה". אלא שבארה"ב תחולת מס היציאה מורכבת יותר, משום שכידוע, ארה"ב מחייבת במס כל מי שהוא US Person, קרי מי שהוא תושב ארה"ב, בעל מעמד תושב קבע בארה"ב (גרין-קארד) או אזרח אמריקאי (כל אחד מהללו להלן- "נישום אמריקאי").

ככלל, מי שהיה נישום אמריקאי וחדל להיות כזה, כפוף למס יציאה האמריקאי. בדומה למס היציאה הישראלי, רואים את היחיד כאילו מכר את כלל נכסיו בהתאם לשווי השוק שלהם, והוא ישלם מס רווח הון (בשיעור המגיע לכדי 20%, בתוספת מס היסוף האמריקאי בשיעור 3.8%, ככל שחל). בדומה לישראל, ניתנת ליחיד האפשרות לדחות את תשלום המס למועד מימוש הנכסים בפועל, אלא שבמקום חישוב ליניארי, מדובר רק בדחיית תשלום המס, בכפוף להפקדת ערבות. חבות המס הנדחית מחושבת ביום הניתוק, והיא נושאת ריבית.

אזרחים ובעלי גרין קארד, העוזבים את ארה"ב, נשארים חייבים במס על הכנסתם ברחבי העולם על אף עזיבתם. מקום המגורים הפיזי בפועל של יחידים אלה, בתוך או מחוצה לארה"ב, אינו שיקול רלוונטי. לכן, אזרח אמריקאי המהגר לישראל, לא יידרש לשלם מס יציאה בארה"ב, כל עוד הוא שומר על אזרחותו או על הגרין-קארד.

יש לזכור שבמקביל, אותו יחיד ימשיך להיות כפוף למיסוי כלל עולמי בארה"ב (עם מנגנון זיכוי הלוקח בחשבון גם מסים ששולמו במדינת תושבותו החדשה של היחיד – ישראל).

אך לא תמיד יציאה מרשת המס האמריקאית ("ניתוק") מקימה טריגר למס יציאה אמריקאי. הבנת הנושא חשובה בעיקר בעת תכנון שינוי תושבות ומעבר בין דורי, עבור יחיד ומשפחתו, כאשר לפחות אחד מהם הוא נישום אמריקאי.

להלן מספר חריגים חשובים:

תנאי סף לתחולת מס היציאה: נישום אמריקאי יתחייב במס יציאה בעת ניתוק זיקתו לארה"ב, אך ורק אם קמה חזקה שהניתוק בוצע כדי להימנע ממס. החזקה מתקיימת אך ורק אם מתקיים אחד מהמבחנים המפורטים מטה:

(שימו לב, בהתקיים אחד ממבחנים אובייקטיביים אלו, רואים ביחיד כאילו ניתק את זיקתו לארה"ב כדי להימנע ממס, ללא קשר למוטיבציה האמיתית שהובילה לניתוק).

מבחן חבות המס: חבות המס השנתית הממוצעת ב-5 השנים שקדמו לשנת הניתוק, עולה על 178 אלפי \$ (בשנת 2022).

מבחן הנכסים: שווי הנכסים נטו, במועד הניתוק, עולה על 2 מיליון \$.

מבחן הציות: הנישום לא ציית לכל חובות המס והדיווח שלו, ב-5 השנים שקדמו לשנת הניתוק.

פטור למי שהוא נישום אמריקאי רק בשל חזקת ימים: יחיד שאינו אזרח אמריקאי, יכול להיות מסווג כתושב ארה"ב רק בשל עמידתו במבחן הנוכחות המשמעותית – substantial staying test, הקובע ככלל, מבחן שהייה מצטבר של 183 ימים בשנה הנבחנת ובשנתיים שקדמו לה (כאשר מספר הימים בשנה הקודמת ובשנה שלפניה, מוכפל ב-1/3 ו-1/6, בהתאמה).

יחיד כאמור אינו כפוף למשטר המס היציאה. יחיד בקטגוריה זו שיעזוב את ארה"ב ימשיך להיות מסווג כתושב ארה"ב כל עוד מתקיימים התנאים למבחן הנוכחות המשמעותי, אך ייצא מרשת המס האמריקאית ברגע שלא יתקיימו תנאים אלה, מבלי להיות כפוף למס יציאה בארה"ב.

מנגנון "סטפ אפ" לתושב קבע: עלות הנכס לצורך חישוב רווח ההון הרעיוני של בעל מעמד תושב קבע בארה"ב (גרין-קארד) שאינו אזרח, תהיה שוויו ביום שבו היחיד הפך לראשונה לתושב ארה"ב (step-up), או עלותו ההיסטורית, על פי הגבוה.

פטור לבעל אזרחות כפולה: יחיד שנולד מחוץ לארה"ב, ושבלידתו הפך לאזרח אמריקאי בנוסף לאזרחות במדינה בה נולד, אינו כפוף למשטר המס היציאה.

בנוסף, על היחיד להיות תושב לצורכי מס במדינת לידתו במועד הניתוק, וכן לצבור פחות מ- 10 שנות תושבות אמריקאית מתוך 15 השנים המסתיימות בשנת הניתוק.

כך למשל, יחיד אזרח ישראל, שנולד וחי בישראל, וקיבל אזרחות אמריקאית בלידתו מכוח אזרחותו האמריקאית של אחד מהוריו, נחשב לנישום אמריקאי מלידתו והוא כפוף לחובות מס ודיווח בארה"ב כל חייו. אם אותו יחיד יבחר לוותר על אזרחותו האמריקאית, הוא יצא מרשת המס האמריקאית ללא שיידרש להעניק לדוד סם מתנת פרידה. זאת, אף אם בילה מספר שנים בארה"ב.

פטור לקטין: יחיד שמוותר על אזרחותו לפני גיל 18.5 וצבר פחות מ- 10 שנות תושבות אמריקאית קודם לויתור, אינו כפוף למשטר המס היציאה.

תקרת פטור: ארה"ב השכילה להעניק פטור ממס יציאה, על רווח הון רעיוני בגובה 767 אלפי \$.